

CSIKMEGYEI HIRADÓ

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.

ELŐFIZETÉSI DIJAK:

Egész évre . . . . . 6 korona.
Félévre . . . . . 3 korona.
Egyes szám ára 14 fill. — Megjelen minden szordán.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Vár-utca, hova a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések küldendők. — Kéziratok nem adatnak vissza

HIRDETÉSI DIJAK

olcsó díjazásba szerint lesznek megállapítva. Kereskedők és iparosok tüblszöri hirdetőnél árkedvezményben részesülnek.
Nyiltér petit sora 30 fillér

Értsük meg kötelességeink hívó jelszavát!

Csak kötelességei hü teljesítését mélyen átérző nép munkálhat sikerrel hazája boldogításán s oldhatja meg azt a nagy feladatot, a melyet az államcszme s az ősök ragyogó multja ró reá.

Tekintsünk szerte a hazában, vegyük fontolóra neuzeti életünk, állami politikánk minden egyes ágát, mozzanatát, a melyek organikus kapocskért fűződnek össze, nézzük vizsga szemekkel azt az összhangot, a mely a modern állami működés oly nélkülözhetetlen feltételeit képezi, tussunk át gondolatainkban ezredéves multunkon, s az abból előcsillanó események, nagy fontoságu állam tények és neuzeti érdekek mindannyian a kötelességek milliányi csoportját tárják szemeknk elé, a melyeknek pontos teljesítése boldogít minden téren s végeredményben elősegíti a haza javát.

A mindinkább bonyolodó állami élet, a korrall járó modern felfogás óriási kötelességeket halmoznak minden hazafira, kiáltó szózatként serkentenek munkára s ezekkel szemben úgy hiszem nem érdektelen dolog te-

kintetbe venni azeket az elveket, a melyeknek kötelességeink teljesítésében vezérelnie, buzdítania kell.

A magyar nemzet — kiálló, egyes kősziklaként áll az európai államok között, fennmaradását az ősök által létesített alapokon való életképes fennállását csak saját fiaitól várhatja és követelheti, más támogatásra kilátása nincsen, minden honfinak a haza oltárára teendő legszebb áldozatát képezi az, ha megértve a hívó jelszót, úgy munkálkodik, az elébe rótt egyéni, társadalmi és állami kötelességeket úgy teljesíti, hogy munkájára a pálya végeztével büszkén, a lelkesedés magasztos nemével tekinthet. Ma egy pusztulásnak, enyészetnek induló népfaj megmentéséről, holnap a haza oltárára teendő tudományos működéséről, azután meg az állami érdekek kiapadhatatlan soráról van szó, a melyeknek hü és gondos elvégzése nem csak öly, fáradtságot, odaadó munkát igényel s talán annak is ki lesz téve, hogy teljesített munkája eredménytelenül vesz el, célját téveszti, vagy küzdése ellen akadályok milliányi merülnék fel, azonban ezek ellenében sem szabad csüggednie, lelkesedése szent hevét nem sza-

bad elveszitonie, s a kétkedés kinzó agoniájába merülnie, hanem tettel, férfias odaadással kell előre hatnia, hogy majd küzdései végpontjául győzelmei felett kitűzhesse a diadalmi lobogót.

Avagy fordítsuk tekintetünket a közpályákra s az azokon működő egyénekre, igyekezzünk meglőnteni az ott talán uralkodó felfogást, a mely szerint a kötelességeknek sablonos, a látszatot, a külszint kielégítő elvégzése nyugodt érzetet, lelki megnyugvást kelthet.

Nem akarom korbácsolni ezen nyilvánvalóan téves s az állam alapjait megrontó elvet, nem akarok annyak kutatásába bocsátkozni, hogy mily számban vannak e felfogás pártolói, hanem csak azt kérdeze u a magasztaloktól, hogy egy művelt, tudományoson képzett embernél szűlhet-e lelki megnyugvást, hogy ő kötelességeinek ilyen teljesítése mellett csak napról-napra él, megcsalja felsőbbtségét s a honnak üdve, boldogítása foroghat-e az ilyennek elmejében, nevezheti-e önmagát elpirulás nélkül hazafinak, emelt fővel jelenhetik-e meg az ily ember ott, a hol a hazáról, annak dicső multjáról és dicső őseiről olra-

TÁRCZA.

Margitka halálakora . . .

Utolsó dobana az a lüktető szív
Es azután megszűnt örökre dobogni.
Zárva van az a szép, oper piros ajak,
Nem fog többé soha . . . soha mosolyogni
Es az a két szép szem, melyet a kézzel szem,
A mely oly szelíden, jószággal nézett szét,
Le van már csukódva, örök éj fekszik rajt,
Ráboritva rémes, siri sötét leplet.

Hideg lőn már az arc, mint a hideg márvány,
Alabástrom fehér — nincs rajt nyíló róza,
Megléginté a szél, a halál szord szele
S minden szirmo, levél lehullt . . . lehullt róla . . .
. . . Oh miért hagyta itt, oh miért ment el,
Mért vitted a sírba magaddal a szívem,
Mért tetted, hogy többé ne biggyem az Istent.
Elveszeszen bizalmam, ószetörjön hitem?

Oh mert megtagadom, hogy volna is Isten,
Hogy volna igazság e nyomorult földön . . .
Nincs, nincs és százszor nincs, nincs Isten, igazság
Hiszen virág nyílik gyászos temetődon —
Sőtét airbantodon — és Te ott pihenés lenn
Örök álmat alazol szellő szuagánál . . .
Oh hát van-e Isten, a szőlőhat-e más ajkam
Szörnyű nagy átoknál, rémes kárhozásnál?

Hát nincsen az égnék elég szent anyyala?
Miert kellett épen Neked oda menned,
Miert kell hogy kihajlon én belőlem a hit
A mely csak Benned élt, édes, édes — Benned.
Nem, oh az nem lehet, hisz Te nem haltál meg
Hisz itt van előttem a Te drága képed,
Nézem az arcodat, hallom a hangodat,
Hosszám szőllasz és én beszélgetek veled.

Elmondom újlag, mily nagyon szeretlek
Forró, édes csókkal borítom el arcod,
Es Te — én szerelmem, édes boldogságom,
Nyakam köré fonod bléd két karod,
Ástán belenezek abba szép kék szembe,

Rálehelom csókom ógő ajkadra
Es Te oda hajtod selyem fűrtőz fejed,
Oda hajtod Édes oja a vállamra.

De hajl mind csak álom, csalfa, tündér álom,
Mít a rideg való szétszakít foszlányra.
S én hiába várom, csak hiába nézem
Hogy az a halvány arc lobbanjon még lángra
Hiába keresem szerető ajkadat,
Haaztalan kiáltom a Te édes neved,
Pusztán kiáltott, meg nem értet szót az,
Hisz Téged a sírhant örök sötéteje fed.

Jöjj, oh látogass meg szellem szép arcoddal,
Néma éjszakákon s maradj mindig velem,
Avagy vigy magaddal, bol örök a tavasz,
Hogyha már elvitted magaddal a lelken.
Sírő zokogásom, úgy se hagy kibonni,
Jöjj hát végre Édes, jöjj s vigy el magaddal,
Leheld rám a halál rémes hideg csókját
Szép, halavány, lehér, hideg ajkaddal.

Nagy Domokos.

Szereltem? . . .

— Irt: Molnár Gyula.

Az ifju a leányka mellett ült a divánon és kezében tartá annak hófehér kacsoit. Szeme belemérült a szép szőke leány buzarivárgékréglő szemében, melyekben a vilámság pajkos fénye pillanatra elhalványult. A villamos érintkezés némává tette őket. Imeretlen érzés pattant ki a szivekből, lázhoz hasonló, mely hatalmába kerítette a gyermekek lényüket, mialatt a máma a szomszédos szobában foglalatoskodott, nem is gondolva arra, hogy a fiatalok "tépdesik a pillanatot virágait."

Az óra csendes tik-takja elnyomta a karnári madárcák élénk szepagését; a szegény madárcákra egész izgatóság nehezedett reá a pillanatot fontossága.

Megszöhlalt az ifju:

— Lássá Jolus, szeretem, bár rajta voltam, hogy hirtelen fellobbant érzelmemet elfojtgam, mert úgy is tudom, hogy beteggé, boldogtalanná fogja tenni.

A leányka tagadólag rázta fejét.

— Igen, mert lássa, kételkedem mindenben még magában is . . . Az élet annyi különös fázisán mentem eladdig keresztül, hogy szívem — melyről azt hiszem most, hogy hatása alatt áll annak az érzelmenek, melynek létezését alig tudom hinni — megroppant, mint a bányomástól összeomlott ház, melynek koppadt falait csak pillanatra próbálja felgyujtani a mult emlékeiből élő láng, melynek fénye hova-tovább hidegebb és hidegebb lesz . . . Ne haragudjék, hogy ily őszintén beszélek . . . De annyi forró és hamis próbáján átestem már az életnek, hogy lelke fásult lett; érzelmeimnek tisztaságát beszennyezték a léha viszonyok és hamut vélek feltalálni szívem közepén és tudja . . . a hamu csak ritkán takarhat egő paraszat, melytől lángra lobbanhat az egész test . . .

— Ószinte vallomással tartozom. Azt mondtam, szeretem, de ne higgyen e csalja szónak, minek értelmét még alig ismerheti . . . Kötelességem fölvilágosítani, mielőtt vasmarokkal tépőnem szét illuzióit . . . Nézze, tudom, hogy fiatal, ártatlan lélek naivságával tekint reám, ki talán szive első sugallatára halgat akkor, mikor fehér kezét oly bizalommal engedi át kezeimnek és a veszőlyt nem rettegő amaz önbizalommal néz a

gadtatással beszélnek? S tehetnénk fel bár ezerféle kérdést ily irányban felelet nem és ezerszer is nem lenne!

Epen a közpályákat betöltő egyének kötelelességeiknek minden egyéb érdekeit feláldozó telje-itése hat nagy mértékben a hármass: az egyéni, társadalmi és állami érdekek előmozdítására, megvalósítására.

A kötelelességek odaadó teljesítése legfőbb díszét képezi a nemzet jövő reményének az ifjúságnak is. Ha az ifjúság előtt irányelvként lebeg e hívő szózat, ha korán hozzászokik kötelelességeit minden érdekeinek elébe helyezni s feltogni tudja ebbeli hivatásának magaslatát senkinek sem leendő oka kételkedni az ő tetterejében. lelkesedésében s a haza, melynek a kötelelességteljesítés érzetétől áthatott ifjúsága van boldog leendő s jövő nagyságának alapjait bátran helyezheti a nemzet gyümölesére, ifju nemzedékére.

Értsük meg tehát a kiáltó felhívást, mely mindnyájunk előtt parancsoló szükségként áll, s ha emberi hiu érdekeink mellőzésével szemtől vissza nem riadva teljesítsük azokat a kötelelességeket, melyeket szent válásunk, az állam és társadalom előnkbe szab, nyugodt lélekkel mondhatjuk el majd a küzdelem bevégeztével, hogy ércznél maradandóbb emléket állítottunk nevünknek a haza s embertársaink boldogításának oltárán.

Rp.

„Rorate coeli.“

A szürke deczemberi köd magával hozta azt a szent időt, az adventet minden keresztény katolikus embernek igazi keresztényhez illően magába kell szállani, elő kell készülnie arra a magasz-

tos nagy ünnepre, a mely napon megszületett az, a ki az emberi nemre üdvöt hozott, a ki megváltotta a bűnös embereket az örök kárhóztától, az Istentől elfordult lelkeket kibékítette a Mindenható, örök bíróval.

E magunkba szállást, az újatatos vallási érzületet nagyban emelik azok a reggeli Isteni tiszteletek, rórátkék, amelyek a 4 hétig tartó adventi időben minden egyházközségben tartatni szoktak.

Még a téli nap elbágyadt világító sugarait nem hinti szét, hogy hirdessék a reggelt az élőknek, megszólalnak a templomok hívó hangjai s a házak ablakain kicsillanó lámpa fény élénken jelzi, hogy a vallásos lélek ébren van, készül már a kora reggeli órákban is, hogy hálátelt szívvel boruljon le az oltár előtt hála imát rebegni az Egék Urához a megváltás magasztos gyümölesében való részesüléséért, kitejessze hitét az Ur Jézusban, a kinek születése napjait ez évben is megülni készül, s hogy az Ur segítségét adja le napi munkájára.

Felgyulnak a templomban a gyertyák, az orgona hangjai az a kegyeletteljes énekek a rendesnél nagyobb hatást gyakorolnak a reggeli miséken a hívőre s az az édes, reményt keltő igék, a melyek az adventi időre elszobott ének szárnyain tova lebbennek:

„Harmatozd le nagy ég az igazat és jót,
És to föld megnyilva szüld a szabaditót“

elragadnak abba az ősi világba, — a midőn az emberiség a bűnök sulya alatt meggörnyedve epedve várta az üdvöt hozót, az Isten egyesülött fiát, a ki a próféta jóslásai szerint megtisztítsa az embereket a bűntől, közelebb hozza mennyei Atyjához, a kitől bűnei miatt eltántorodott; — érezük sulyát ennek az epedő vígyának s lelkünk a mindennapiag salakjairól megtisztultan abba az isteni körbe száll fel, a hol minden csak a Megváltóról beszél, a ki a bűnös emberekről önmagát feláldozta.

Az adventi idő oly szépen kifejezi azt a kort, a melyben az emberi nem megvál-

tása eszközlőjeért epedett, az egyház által ez időre előirt szertartások hűten visszaemlékeztetnek azokra az időkre, s képesek arra, hogy előkészítsenek minden hívő keresztény lelkét arra az örömunnepra, Krisztus urunk születésének nagy napjára, a midőn a harag és gyűlölségnek el kell némulnia, s a Megváltó iránti rajongó szeretetben egyesülnie kell minden léleknek.

Boruljunk le az oltár előtt s ott az Ur színe előtt tisztítsuk meg lelkünket a bűntől, attól az utálatos lelki szennytől, a melytől körülhálózva talán nem is lennénk képesek megérteni azt a nagy titkot, a melyet a Megváltó születése bord magával, hogy az adventi idő alatt előkészített igazi keresztény érzülettel ülhessük meg azt a magasztos karácsonyi ünnepet.

Csendüljön meg ajkaink az epedő várakozást kifejező ének:

„Harmatozzatok egék.“

Rp.

Mindenféle.

— Esküdtbíróági elnök kirendelés. A csikszerepai kir. törvényszék elnöke az 1897. évi XXXIII. t.-cz. 2 §-ának rendelkezése alapján közöli, hogy a csikszerepai kir. törvényszék nél szervezett esküdtbíróág elnökévé az 1901. évi január hó 1-től folyó egy évi időközre dr. Perjessy Mihály kir. törvényszéki elnök, helyettesül pedig Eltes Zeigmond kir. ítélő táblai czimvel és jolleggel felruházott kir. törvényszéki bíró jelöltetett ki.

— Gyászír. Öv. Ferenczi Lajosné folyó hó 6-án hosszas szenvedés után városunkban elhunyt. Általános részvét fogott el mindenkit e szomorú eset hallatára, mely fájdalom az elhunyt uró halálával teljesen árván maradt gyermekek iránt. Elhunytáról a család az alábbi gyászjelentést bocsátotta ki:

Aldírottak a szülői, testvéri és gyermeki szív legmélyebb fájdalommal tudatják forrón szeretet és felelhetlen leánya, testvér s illetve ed s anyjuknak öv. Ferenczy Lajosné szül. Seyfried Róza szolgabíró özvegyének folyó hó 6-án reggel 5 órákor 46 éves korában hosszas szenvedés után történt elhunytát. A drága halottnak földi maradványai folyó hó 8-án d. u. 8 órákor fogtak a róm. katolikus szertartás szerint a helybéli temetőbe az örök nyugalomnak átadni Lelkéért az engesztelő szentmisé-áldozat folyó hó

jövőbe, hogy megkapja azt a boldogságot, melyről oly sokat olvasott ábrándos poeta lelkek megkapó sorai között. . . . Azt hiszi, tündérek szövik ezt átlátszhatlan finom fátlyból, mely lassan-lassan öszevonódik és egymáshoz fűzi oly tartósan, a rokon lelkeket, hogy nem válhatnak el egymástól soha többé. . . . Lásza, én rossz ember vagyok, kérem, higgyen nekem, hiszen amugy is eleget hallhatott rólam. . . . Kalandos vérem üz, kerget tova és zsákmányra áhítóző lelkemet pillanatra elégtűtve teszi az a tudat, hogy ismét eggyel szaporodik diadalaim száma. Nem Don Juanoskodás ez, de a férfi lélek egy sajátos elatnyulása, melyet a modern élet annyifonák helyzete tesz érthetővé. . . . Nézzte, félelem fog el most, magával szemben; nem érthetem, de okát megüdni el nem mulasztom, mert látom, hogy magának, Jolánka, szive van, mely fájna és megtörne a játék alatt. . . . Nos, ma meguntam a játékot, lerántom magamról az álarcot, azt akarom, hogy megveessen, fordítsa el tőlem vedves fényben tündöklő kék szemeit. . . .

A leánya egészen megbatva, bizalommal tekintett a férfiu napbarmitotta arczába. — Véig hallgattam, Béla, kesernyés hangulat áradt szét szavaiból, mely megijeszti az embert. . . . Éa én mégis hiszek önnek és szeretem, szeretem mindazok után, amiket magáról hallottam, mert tudom, hogy szive van. . . . Hiában is tagadja. . . . Egyszer az utcán elesett egy paraszt ember, téli, sikos idő volt, a járókelők elmentek melléte, azt híven, hogy réazeg

pedig csak szerencsétlen volt, kit maga fölsagított és addig vezetett, mig teljesen magára hagyatva veszély nélkül mehetett tovább. . . . Résztvevő szive van és képzelődő a rossznak fogalmával. . . . Nos, én hiszek férfias szavának, akármilyen értelmé legyen annak, mert szeretem és mert hártornak gondolom magamat a spleen legyőzéséte, mely egész hatalmában tartja. . . . Az én szivem egész átalakító hatással lesz fáradt idegzetére és ugy-e, Béla, szeretni fog. . . .

A fiatal ember — harmincz év körüli intelligens vonásu és választékos öltözöttú férfiú — oly különösen mosolygott.

— Közönmő Jolán, hogy ennyire bizik bennem, — szölt — tehát boldogok leszünk és én is! . . . Valami gnyos nyomatékot adott az utolsó szavaknak.

Aztán mecsókolta, hogy a leánya arczát előnté a vér és pillái rebbentek, majd ideges gyorsasággal váltak el.

— Holnap beszélek a mamával, Jolus. Jó lesz?

— Igen, ujongott a leány. — Mennem kell. Még egy csókot, Jolán, egy utolsó! . . .

— Béla, szeretem és boldog vagyok. A fiatal ember, mintha kergették volna, csaknem futva távozott a házból és végig sétált zavaros aggyal, esztelen gondolataival a hű estei levegőn. Láz élezte ki a vérét és forróságát kábult volt. Tündöött. Ez tehát a szerelom? Ez a fájó nyilalás, mi a szivbe saur és idegessé teszi. Elfogta a kétség, pesszimiztikus gondolatai uták, kergették. Unta ezt is, mi új volt előtte

és szokatlan. Még érczni vélte az úde leányajknak illatos csókjait, mely égette rég elporzolt vértelen ajkait. Boldognak érczte magát egy pillanatra. Szinte hinni vélte a fiatal leányka érczelmének átalakító erejét.

Utjában temetéssel találkozott. Előli haladt a pap fehér ornátusban, közönyösen, hidegen. Egy horoshangu kántor fals, hamis hangon énekelt dalt a mávilági életéről, hová a balott most lassan költözökdik, a családtagok sirása mellett és a közönnag részvéte közepette.

Toruklyi Bélát, a dugszdag földbirtokost, meglepte a gyász-pompa. Mióta apját eltemette, még nem látott temetést ily közérül. Ingerelte a menet és gondolkodóba ejtette. Vajjon a mávilágon megvan e az a boldogság, melyet keracst? Ahat-e a sir üle néma, hamisítatlan, csendes, nyugodt élet? . . .

Megpróbálta. És mikor egy szép szöke, liliomarczu leányka piruló arczzal tártta fel az anyjának szive rejtt boldogságát, mely dobogásban tartotta szivét és lényét hüvöletes varázsszal töltő el aunal a tudatnál, hogy szereti őt az ünneppel és kürtlrajongott férfiu, addig az a következő pár szót írta egy névjegyére:

„Bocsáson meg, Jolus, de nem tehettem máskép. . . . Béla.“

Éa golyót röpített agyába, egoista szivvel csak a maga nyugalmát keresve, nem törődve azzal, hogy talán tönkretezi egy naiv ártatlan gyermek-leány szerelomtes szive misztikus illuzióit

10-én d. e. 10 órakor fog a helybeli római kátholikus templomban az Egék urának bemutatni. Az örök világság főnyekedjék neki Csik-Szereda, 1900. évi december hó 6-án. Öv. dr. Seyfried József és neje Barabás Róza, mint bántos anyja. Seyfried József és neje Nagy Ilka, mint testvér illetve sógornő. Barabás József és neje Mórny Ida, mint nagybátyja és néneje. Ferenczy István és neje Szilágyi Ida, mint sógor és sógornő. Soberczy János és neje Green Aranka, mint sógor és sógornő. Ferenczy Ernő, Ferenczy Sándor, Ferenczy Irén, mint bántos gyermekei.

Temetése folyó hó 8-án volt nagy részvét mellett, dacára a zimankón, csöa időnek a résztvevők nagyszáma kísérte az elhunyt örök nyugodalma helyére. Nyugalma legyen csendos a hátramaradt gyermekeinek iszonyu fájdalomra nyujtson az Egék ura vigaszt és megnyugvást a sors változhatlan akaratában!

— **A csikszereadi járda.** Ugy hisszük nem kell bővebben ismertetni, milyen pompás járdája van városunknak. Á ki egyszer végig megy rajta az alapos információt szerez róla és lábai is megérik az ott járást. Hátha még eső idő van, a mint most a közelebbi sáros időkben tapasztaltuk — még csak gondolni is borzasztó reá, — sokkal nagyobb sár van ott mint az uton, s ehhez járul az is, hogy az egyetlenül ússzerakott aszfalt köveken még annak a veszel, nek is ki van téve, hogy minden pillanatban lecsuszhatik a lábai alatt elterülő sártengerbe. A járda kijavítása sürős kötelességét képezi városunk tanácsának, s ha ez a kérdés merül fel, hogy nincs pénz, ezen is legalább uemileg segíthet azzal, hogy előkapja azt a jó szokást, a mit régebben cultivált, rendezzen a farsangon a járdára javára táncmulatásokat, hiaz ez előtt milyen sikerült polgárbálok tarattak, hol a világitási, hol meg más czélokra, s akkor legalább elmondhatjuk: tánczolunk a járda javára.

— **Néhány szó városunk utcáinak világitásáról.** Nagy fontosságú intézkedés történt mostanában a városunk utcáinak világságát szoró lámpák körül. A legtöbb helyen a házak falaira illesztett lámpások a járdán kívül a fűfalványokra helyezettek és számok — mint értesülünk — meg is szaporítottak. Örömmel vesszük tudomásul a két tekintetben is üdvös intézkedést, azonban ha megengedi a városi tanács, szives figyelmét felhívjuk arra a körülményre is, hogy a lámpák elrendezésénél nagyon megfigyelkedett a templom felőli utca részről, nem épen közvetlenül a templomnál, hanem kissé fennebb kezdve a számítás, mintegy 400 lépényi hosszú területen csak két lámpa terjeszti bágyadt sugarait az este járó-kelőkre, holott but a város szívében ugyanakkora területen 6-7 lámpás áraszt fényt. Nagyon okos dolgot cselekszik, ha a tanács tekintetbe veszi ezen utca rész lakói nagy jogos óhaját, mert ha ez sokáig így tart az ezen utca részben este megforduló idegenek nagyon is könnyen ránk foghatják azon már ugy is nagyon gyakran hangoztatott nézetet, hogy „Csik-Szeredában éjjelre, mikor sötét van az utcái lámpákat lezsedik, s csak nappalra rakják ki és gyújtják fel.”

— **Tanfölgyelői látogatás.** A vallás- és közoktatásügyi minisztérium a polgári iskolai intézmény fejlesztése czéljából folyó tanév elején nagy jelentőségű rendeletet adott ki, mely ugy az iskolák adminisztrációja, mint belétele új intézkedéseket léptet életbe. Az iskolai gondnokságok és iskolazékek helybeba tanulmányi és felelősségi dolgokban az igazgatók és a kir. tanfölgyelők lépnek. Ezen rendelet szerint különösen fontoságot nyert az igazgató működése, a középiskolákéhoz hasonló hataáskörrel ruházottak fel. A kir. tanfölgyelőség részére is új feladatot ír elő. E szerint a kir. tanfölgyelő évenként kétszer, legalább egyszer meglátogatja a kerülésben levő polgári és felső népiiskolákat. Bebató vizsgálat alá veszi a tantestület közszellemét, az iskolai tevélymet; meghallgatja a tanárok tanítását minden tantárgyból a ilyen látogatások alkalmával a tantestülettel módszeres konferenciát tart, melyen megvitatják az iskola kérdéseit. Ez az intézkedés új korszakot nyit meg a polgári iskolák életében s fejlesztésüket bizonyára nagy-

ban előfoga mozdítani. Megyénk tanfölyére nézve is nagy jelentőségű ezen újabb rendelet, mert összesen hat felső nép- és polgári iskolája van. Buzgó és fáradságtalan kir. tanfölyeink nagyja. Szabó Géza az emlitett miniszteri rendeletnek sietett eleget tenni. Gyergyóban december hó elején meglátogatta az illető intézeteket, melyeknek beléletét, közszellemét bebató vizsgálat alá vette, a tanárok tanításait meghallgatta a tapasztalati alapján a tantestületekkel módszeres konferenciákat tartott. Következő látogatását a tavaszi időszakra jelezte, a mikor alkalma lesz a mostani előhaladást az akkorival egybevetni.

— **Tanfölygyűlés.** A gyergyói római káth. tanfölyegyesület a magyar keresztényesség kilencszázados évfordulója alkalmából Gyergyó Szentmiklóson, a központi elemi fiúiskolánál folyó hó 4-én Jozsa Sándor elnöklésével ünnepléses közgyűlést tartott az ünnephez illő emelkedett tárgysorozatral. A gyűlés báládó isteni tisztelettel kezdődött, melyen az egyleti daloskór énekel. Ennek végetével az iskola termében folyt tovább a gyűlés, a hol Kopacz Gergely segédlelkész emelkedett a nagyszeri felolvasást tartott, Miklós Katalin k. a. és Santha Albert tanítók szavaltak, Pál Albert tanítókongresszusi képviselő talpraesett és tanulságos beszámoló jelentést tett; a daloskór a pápai. Kölcsey hymnust és a Szózatot énekelte szépen és kiváló sikerrel. A gyűlést bankett fejezte be, melyen ünnepi hangulat uralkodott. Ugyanilyen szellem hatotta át a polárközönséget is, melyek a királyért, a pápáért, a közoktatásügyi miniszterért, az erdélyi plébánsáért, a kerületi főesperesért, és a királyi tanfölygyelőért s másokért hangzottak el. Nagy hatáa volt nagys. Both Ferencz kanonok gyönyörű hasonlatokban gazdag felkösztönte a pápáért és királyért. A gyűlés nagyon népes volt, jelen volt a kir. tanfölygyelő ur is, a gyergyói papság és tanítóság teljes számban.

— **Tájékoztató.** A kolozsvári magyar kir. posta- és távirat igazgatóság a közlekedő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmával rendelkezési útvonalon álló postai forgalom akadálytalan lebonyolítása czéljából a következőképen hívja fel a közönség figyelmét. 1. Pénzt legelőször a postai táviratnyal küldeni, az azonban szabályszerileg pecsételt levélben is eszközölhető, de más tárgyakkal egybeomagolva sem pénz, sem ékszert küldeni nem szabad. 2. Csomagolásra faldobozok, vasból font kosár, viaszos vagy fűzta közszegecsa vázon, — kisebb értékű a csekélybely súlyú tárgyaknál pedig legalább is fűzött réti erős csomagoló papír használandó. Üvegpapírba, ezüstpapírba stb. csomagolt tárgy egyáltalában nem fogadható el, valamint új dobozokban sem, a melyek nem postai csomagolás czéljára lesznek készítve s a melyeknek az elői papír- vagy vázon szalaggal vannak megragasztva. Vázon- vagy papírburkolatú csomagokat erős göbnélküli zsinorral többszörösen és szorosan kell kötni s a keresztelést pontokat és a zsinor végét jó minőségű pecsétviaszszal oly módon lepecsételni, hogy az egymásra fektetett vázon- vagy papírburkolatok nyílásai közt a tartalomhoz férni ne lehessen. A faldobozák pecsételésénél arra kell ügyelni, hogy a faldobozák érintkezési deszkáitól körül minden egyes pecsétnyomat mindenik oldalról érintse, illetve lezárja. Pecsételőre csakis vésett pecsétnyom használható. 3. A cziparatókban a czipmet vezetékek és kereszt neve, esatleges olínove vagy más megkülönböztető jelzése (pl. ifjú, díszvagy stb.), továbbá polgári állása, foglalkozása és lakhelye. — Budapestre és Bécsbe szülő külföldieknek csak külföldi a kerület, utca, házszám és lakás (emellet és ajtójelzése) is kitölendő. A lakhelynél (rendeltetés helyénél) a vármegye és azon helyekre nézve — a hol posta nincs — az utaló posta megjelölése is feltölendő szükséges. Kivánatos, hogy a cziparát felőli részén a feladó neve és lakhelye is feljegyztetesék. A czipmet magára a burkolatra kell írni ha ez nem lehetséges, ugy faldobozákra, bútorra, vagy erős lemezpapírra írandó s ezen cziparát erős zsinorral vagy dróttal a csomaghoz köntendő. Papírlapokra irt czipmetek egész terjedelmében kell a csomagra ragasztani s csak külföldi erős zsinorral többszörösen átkötni. Felteve kivánatos, hogy a feladó a nevet és lakását, valamint a cziparát összes adatait magában foglaló czédulát a csomagba is elhelyezze. — Azon esetben ugyanis, ha a külföldény cziparát szállítási közben leomol, olívazs, vagy olívashatanná válna is, a továbbított és kézbesített a csomagba elhelyezett czédula alapján minden fennakadás nélkül lenne eszközölhető — 4. A csomag tartalma ugy a cziparátot, mint a szállításhoz szükséges és részletesen jelzendő, a Budapestre és Bécsbe szülő csomagokhoz és szállításhoz szükséges pedig, ha a csomagok elemiszereket vagy fogasztási adó alá eső tárgyakat tartalmaznak — a tartalom mennyiségének tüzetes kiírása is kivánatos (pl. egy darab hurka 2 kiló, egy darab szalonna egy és fél kiló, egy darab pulyka 4 és fél kiló, 2 liter bor stb.). A tartalom ily részletezése a fogasztási adó kivonása czéljából szükséges és a kézbesítést lényegesen gyorsítja. A csomagolás tartós volta, valamint a czipmet pontosságára nért fontos, mert a cziparátot vagy bizonyos csomagolások, valamint a helytelen és bizonyos czipmet következésményeire a posta nem szavatol, de különben is a bizonyos csomagolás esetén a csomagok utközben könnyen megérőthetnek, illetve a bizonyos czipmet miatt azok vagy egyáltalában nem vagy pedig csak tetemes késedelemmel kézbesíthetnek. Végül továbbá kiterjesztés és a csomagokhoz meg a feladás napján leendő továbbítása végett feltölendő szükséges, hogy a karácsonyi ünnepek és újév előtt a csomagok még a délelőtti órákban postára adassanak.

Szerkesztői üzenetek.

— P. K. Olíhat. A kiüldött cikkre vonatkozólag biztosan a jövő számbunkban írhatunk.

— P. A. Bocskor. A kérdéses ügyhen levél megy — A helyreigazítást csak nyilttérben közölhetjük.

Nyilttér.

(Ezen rovat alatt közöltöktört felelősséget nem vállal a Szark.)

A „Csikmegyei Híradó” folyó hó 5-én megjelent 49. számának „Nyilttér” rovatában I., II., III., IV. alatt kiadott közlemény során ismertett okmányokon kívül, a nagy közönség előtt ismertté teszem a következő okiratokat:

A) „Jegyzökönyv. Felvételt Csik-Szereda 1900. november hó 29-én d. e. 9 óra 4 perckor a honvéd lakatnyában. Jelen voltak: Deák Arpád és Lázár Dénes, mint dr. Bocskor Béla segédei, Tadic Emil és Crenián Aurél, mint dr. Nagy Béni segédei. Tárgy: Dr. Nagy Béni a f. hó 27-én dr. Bocskor Béla által több ügyvédjelölthöz intézett levelében az ügyvédjelöltekre alkalmazott „compilto” kifejezésért az ügyvédjelöltek nevében, mint a zoknak megbízottja a fellelve elégtételt kér. A tárgyalás folyama alatt a felekkel való értekezés szükségessé válván, a Jegyzökönyv bezárattal reggel 9 óra 15 perckor. Lázár Dénes a. k. Deák Arpád a. k. Tadic Emil a. k. Crenián Aurél a. k. Folytatottat d. e. 10 óra 45 perckor. Dr. Bocskor Béla kijelenti, hogy a levelében használt „compilto” kifejezés — a mi az általa irt és három ügyvédjelölthöz intézett leveléből is kitünik — nem az összes ügyvédjelöltekre értette, hanem csakis azokra. kikhez leveleit intézte és arra, a kit személyesen meg is sértett.

Erre dr. Nagy Béni segédei kijelentik, — miután felüket sérteni nem akarta, de nem is szándékolta, fegyveres elégtételadásnak helye nincs.

Mindkét fél részéről a segédek az ügyet a lovagiaság szabályai szerint teljesen elintézték, jelentik ki. Km. Lázár Dénes a. k., Deák Arpád a. k., mint Bocskor Béla segédei, Crenián Aurél a. k., Tadic Emil a. k. mint dr. Nagy Béni segédei.

B) „Nagyságos dr. Bocskor Béla urnak, Csik-Szeredán. Tisztelt Barátunk! Tegnap napon vett megbízásod értelmében a dr. Nagy Jenő megbízottjával, Körmeny Imre m. kir. honv. főhadnagya és Merza Gergely m. kir. tart. honv. hadnagya urakkal összejövén, nevezett urak előttünk ismételték, hogy felük nevében föl azon sértésért kérnek elégtételt, a mely a nekünk átadott, ide 7/ alatt visszatért és egyfelől Deák Arpád m. kir. honv. százados és Lázár Dénes m. kir. honv. főhadnagya, mint a Te megbízottjaid, másfelől Martián Julián m. kir. honv. százados és Morvai Vilmos m. kir. főhadnagya urak, mint dr. Nagy Jenő ur megbízottjai által Csik-Szeredán 1900. évi november hó 23-án felvett jegyzökönyv szerint már lovagias eljárás tárgyát képezte és ezen jegyzökönyv szerint befejeztetett. Erről megjegyzölvén és tekintettel arra, hogy azóta sem újabb sértés, sem újabb incidens ful nem maradt, Körmeny és Merza uraknak kijelentettük, hogy a lovagias elégtételadásnak részéről sem oka, sem szükösége nem forogván fenn, rád nézve a ügyet elintéztetnek tekintjük.

Mindennek dacára, mivel az ügy lovagias elintézését csupán azon kérdés eldöntése akadályozza, vajjon az együttes fellépés — mely rád nézve a sértés okául szolgált — elégséges összehozás eredmény volt-e, vagy sem. részéről kijelentettük, hogy ha dr. Nagy Jenő ur és a többi urak kinyilatkoztatják, hogy veled szemben nem összehozás folyán léptek fel, s így a fennforgó akadályt elhárítják, ebben az esetben, Te kész vagy ugy dr. Nagy Jenő, valamint a többi urnak is az általuk kívánt módon az elégtételt megadni.

Eljárásunkról ezeket tudomásodra hozván, vagyunk öszinte tisztelettel

Csik-Szeredán, 1900. évi november hó 30.

Barátaid:

Mihály Ferencz, a. k.

György Gyula, a. k.

C) „Tekintetes Tauber József ügyvédjelölt urnak, Csik-Szeredán. Dr. Bocskor Béla vármegyei tisztügyész urnak f. hó 6-án délelőtti hozzászólás intézett kérdésére, illetve megbízásából van szerezésünk a következő nyilatkozatot tenni: Megbizottja a Csikmegyei Híradó f. hó 5-én megjelent 49. számában foglalt és Ön által közszéttett nyilttérű közleményből tudta meg, hogy azon helytelen, mely szerint Ön a múlt hó 26-iki utcai találkozásánál jelen lett volna — tévedésben alapult.

Ebből kifolyólag kijelenti megbízónk, hogy

mult hó 27-én Önbüz intézett sértő levelo tárgytalan és indokolatlan. Elismeri továbbá, hogy önnök elégtételadással tartozik, egyben felajánlja az Ön által kívánt fegyveres elégtételt.

Csik-Szereda, 1900. december 6-án.

Szokolay István, s. k.

Verecs Sándor dr., s. k.

D) „Tekintetes Bocskor Béla megyei tisztügyiész urnak. Kedves Barátunk! Megbízásodban eljárva azóval és irásban, a másolatban mellékeltem (lásd C) „levél szerint felajánlottuk Tauber József ügyvédjelölt urnak azt az elégtételt, melyet ígértél. Tauber József ügyvédjelölt ur válaszázt az ide eredetiben csatolt” (lásd E) „levélben adta meg. Eljárásunk eredményét tudomásodra hozva, szívesen üdvözlünk, tisztelő barátaid:

Csik-Szeredán, 1900. december 7-én.

Szokolay István, s. k.

Verecs Sándor dr., s. k.

E) „Tekintetes Szokolay István osztálymérnök és dr. Verecs Sándor orvos urnaknak. Helyben. A dr. Bocskor Béla megyei tisztügyiész ur megbízásából hozzám intézett, tévedést rektifikáló és elégtételt felajánló, — becses soraitak tudomásul véve, tiszteletteljes válaszó az urakhoz a következő: Eltekintve attól, hogy segédeim K. I. és N. B. urak ezen ügyemet, lovagias uton már befejezték; s eltekintve attól, hogy a Hutter szállóban velem szemben elküvetett sértés után

én és dr. Bocskor Béla ur, egymást egyáltalán srból sem közöntöttük; — s tekintettel arra, hogy a kérdásban forgó sértés teljes indokolatlansága abban az esetben is fennforogna, ha tényleg dr. Bocskor Béla urnak az utczán az említett időben a sértett többi urakkal együtt nem közöntem volna; de különös tekintettel arra, hogy dr. Bocskor Béla ur a Csikmegyei Hiradó folyó 5-én megjelent 49-ik számában jelenleg disqualifikált egyénnek van nyilvánítva; ki kell jelentenem, hogy ilyen körülmények között, most már dr. Bocskor Béla elégtételére szükségem nincs, s hogy a jelen viszonyok között dr. Bocskor Béla urral semmiféle lovagias ügyben tárgyalni nem kívánok. Mindezek dacára azonban, azon esetre, ha dr. Bocskor Béla ur a fentjelzett lapban közzölt elintézetlen ügyeit rendezné, hajlanó leszek vele a felajánlott elégtételadást illetőleg lovagias uton a tárgyalást ismét telvenni. Maradtam kiváló tisztelettel. Csik-Szeredán, 1900. december 6-án Tauber József s. k.”

A megelőző lapszámban nyilatkozók által, valamint fennebb általam közölt okmányokból kitünik, hogy én nyilatkozókat az együttes és tünnetű utczai fellépésükből felismert, — az okmányok tanúsága szerint általuk sehol sem tagadott, — sőt a B. alatti levél szerint bekívánt nyilatkozat megtételének elmulasztása által beismert, s így kétségtelenül bizonyított beszébeszélésükért (complotlért) sértettem meg; s bár complotban lévő egyéneket lovagias ellenfélnek

tekinteni nem lehet s így az elégtétel feltétlen megtagadása is jogomban állott volna, e joggal nem éltem, hanem a sorshuzás által kijelölendő személyesitőjűkkel megvívandólag a fegyveres elégtételt felajánlottam és még becsületbíróságot is proponáltam.

Es még ennél is több történt. — Dr. Györffy Gyula orsz. képviselő és Mihály Ferencz megyei főjegyző urak, mint megbízottaim felajánlották, hogy azon esetre, ha sértettek kinyilatkoztatják, hogy velem szemben nem „beszebeszés” folytán léptek fel, én kész vagyok az általuk kívánt módon — tehát külön-külön — az elégtételt megadni; s erre az ir. feltétellel ma is kész vagyok. Végté Tauber József urnak (C. okmány) fegyveres elégtételadási ajánlatomat ismétellen megijítottam.

Ezek szerint a fegyveres elégtételvezetés utját én nem zártam el, de a nyílt utra lépni nekik nem tetszett. Ez az ők dolga.

A mi azonban „az elégtételadás elől gyávan meghátrál” és „disqualifikálnak nyilvánítom” kifejezéseket illeti, ezeket a kifejezéseket használóira visszautasítom, mert az ügy feletti ítélkezés joga nem a nyilatkozókat, hanem a művelt közönséget illeti.

Csik-Szeredán, 1900. évi december hó 8-án
Dr. Bocskor Béla.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Szvoboda József.

Leghasznosabb ajándék!

Bátor vagyok megemliteni, hogy üzletemben minden árut

LESZÁLLÍTOTTAM

karácsonyi és ujévi ajándékok beszerzése végett. — Szíves megtekintésükért kérve, maradtam
teljes tisztelettel

Székelyhidy Sándor,

női és férfi divat üzlete Csik-Szeredában (Hutter-szállóval szembe.)

„SZÉKELY KÖNYVNYOMDA.”

Szvoboda József diszműaru-, könyv-, papir-, író-, rajz- és hangszerkereskedése Csik-Szeredában.

A karácsonyi és ujévi ünnepek közeledte alkalmából van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szíves tudomására hozni, miszerint raktáromat ujonnan mindenféle

ÜNNEPI AJÁNDÉK-TÁRGYAKKAL

u. m. csinos és finom dobozos levélpapírok, névjegykártyák, emlékönyvek, fénykép- és levelezőlapp-albumok, fényképkeretek, taldiszek, tintatartók, toll-állványok, iskolatáskák stb., stb. dusan felszereltem, s miután nagyobb bevásárlásokat eszközöltem azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy mindezeket igen olcsó árakban tudom szolgálui.

DISZES NÉVJEGYEBEN NAGY VÁLASZTÉK!

Mindenféle községi, egyházi, iskolai nyomtatványokból nagy raktárt tartok. Karácsonyfa diszek a legszebb választékban kaphatók.

Mély tisztelettel

Szvoboda József.